

A rekordok könyvéből

A világ legkisebb antilop-fajtája a nyugat-afrikai neotragus pygmaeus, amelynek magassága mindössze 25-26 cm, súlya pedig alig éri el a 3-4 kg-ot.

A legtöbb macska az Egyesült Államokban él. Számukat mintegy 28 millióra becsülik.

A világ legnagyobb méretű struccfajta a struthio camelus fajta tojja. A tojás hossza körülbelül 15-17 cm,

magassága 10-12 cm, súlya pedig 1,5-2 kilogramm.

A világ leghosszabb időn át folyamatosan megjelenő folyóirata az angliai Philosophical Transactions of the Royal Society, amely 1665. március 6-a óta jelenik meg folyamatosan.

A világ legnagyobb cseppköve a spanyolországi Malaga Cueva de Nerja barlangjában látható. Hossza eléri a 60 métert.

Családi események

HÁZASSÁG
I. kerület
Szeged: Herczeg Géza Károly és Kurucsi Klára Zsuzsanna, Kondor István Imre és Papp Anikó, Ocsay Gábor Béla és Németh Erzsébet, Lados Miklós és Lajkó Iona, Házy Zsolt László és Kocsis Mária Margit, Balusz János és dr. Marton Mónika, Kádár Pál és Truczka Agnes Katalin, Gerebecz József és Hegyközi Iona, Bulik György Árpád és Kispiéter Judit, Meszes Márk és Kocsispéter Iona, Várkonyi István és Paronai Eszter Iona, Abraham Imre és Demus Agnes, Hódó Ferenc és Gál Margit, Tóth Mihály Ferenc és Szabó Eszter, Csurgó István és Foryay Gabriella, Berczy Jenő László és Bánáthy Idikó, Czáp József és Csóti Matild Rozália, Márki Mihály és Urbán Iona, Strausz János Károly és Kulcsár Eva, Csizsár László és Kopasz Klára házasságot kötöttek.

III. kerület
Szeged: Fehér Mihály és Csizsár Piroksa, Papp Sándor és Juhász Márta, Pintér László és Komocsin Ida, Kovács Kálmán és Noska Mária Magdolna, Kalmár István és Emődi Mária Magdolna házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS
I. kerület
Szeged: Gégyény Ferencnek és Bulyáki Evának Szilvia Eva, Csamangó Jánosnak és Csordás Erzsébet Mária Gabriella, Pap Józsefnek és Kiss Juszintának Eva Tünde, Kiss Ferencnek és Vincze Katalin Terézának Ferenc, Marácz Mihály Ferencnek és Szabó Irénnek Mihály, Dudovits János Attilának és Rácz Klára Csillának Petra, Tamburov Györgynek és Lengyel Zsuzsannának Róbert György, Gyarmati Györgynek és Nagy Mária Evát, Vázy Józsefnek és Lajos Etelkának Debora, Kun Józsefnek és Gliniczinger Ibolyának Zsuzsanna Ibolya, Trímás Jánosnak és Kakóczi Iónának János, Wagner Adámnak és Hodász Piroksának Tímea Eva, dr. Schuller Zoltán Józsefnek és Szarka Annamária-nak Eszter Adrienn, Szakács Károly Istvánnak és Albertus Margitnak Károly Robert, Ficsor István Józsefnek és Radics Mária-nak Gabriella, Kéri Károly Lászlónak és Bánhid Mária Saroltának Gyula, Pólos Mihály-nak és Kucsóra Erzsébetnek Beata, Magony Istvánnak és Mogyeri Juditnak Krisztina István, Macsánky Ivánnak és Kárpáti Márta Klárának Anita, Ördög-Deák Károlynak és Szerkes Iona Mária-nak Orsolya, Szemerédi József Istvánnak és Horváth Erzsébetnek Zoltán, Szabó Jánosnak és Molnár Annának János, Szabó Miklós Lajosnak és Szakáts Judit Katalinnak Attila, Szabó Miklós Lajosnak és Szakáts Judit Katalinnak András, Koczka Imre Mihály-nak és Horváth Gizella Irénnek Imre István, Gárdián Sándornak és Széll Erzsébetnek Erika, Kalmár Géza Istvánnak és Csédes Mária Magdolnának Szilveszter, Gáspár Jánosnak és Ácsai Irén Mária-nak Erika, György László Mihály-nak és Varga-Dudás Viktóriának Tünde, Török Györgynek és Molnár Mária Juliannának Szilvia, dr. Berger Zoltán Miklós-nak és Matijka Zsuzsannának Agnes, Nagy József Imrénnek és Pintér Emerenciának Edit, Bartus Sándornak és Klincsér Erzsébet Katalinnak László, Ambrus János György-nak és Mihály Iónának Gábor, Szecsók Péternek és Ivanits Klára Emiliának István, dr. Nagy András Péternek és Kiss Rozáliának Viktória Ida, Kis Györgynek és Anesa-Molnár Evának Csaba, Károlyi Lászlónak és Sári Mária Erzsébetnek András, Murka Mihály-nak és Kulcsár Irénnek Magdolna Hajnalna, Fazekas Sándornak és Veres Veronikának Sándor, Csordás Jánosnak és Nagy Erzsébetnek János, Sipos Lászlónak és Horváth Margitnak László, Csáiki Lajosnak és Jaksa Iona Mária-nak Tünde, Keresztes Józsefnek és Balogh Iónának Rita Mariann, Balogh Lászlónak és Zsomboki Olga Erzsébetnek Andrea, Takács Tibor Eleknek és Tombác Zsuzsannának Tamás Gábor, Illa Kálmán Józsefnek és Lakatos Márta Teréznek Márta Eszter, Varga Istvánnak és Kádár Margitnak Katalin Olga, Balázs Istvánnak és Szilvási Margitnak Idikó, Georghiades Sándornak és Schej Juditnak Mónika, Zámboi Mihály-nak és Beló Anikó-nak Gábor, Juhász Andor Istvánnak és Joachim Rozáliának Idikó, Laczik Sándornak és Király Zsuzsanna

Evának Sándor, Lenkes Sándornak és Kálmán Mária-nak Olga, Bánfi Ferencnek és Csordás-Nagy Erzsébetnek Zsolt, Németh Zoltánnak és Virág Erzsébetnek Erzsébet Krisztina, Barcsai Zoltánnak és Magyar Piroksa Mária-nak Ottó, Gyulai Ferenc Jenőnek és Pásztor Lenke Evának Márta, Tandari Jenőnek és Bárkányi Gizella Erzsébetnek Rita, Kriván Sándornak és Németh Zsuzsannának Tímea, Benkő Gyulának és Németh Irénnek Tímea Csilla, Hegyközi Ferencnek és Kornis Gabriella Viktóriának Enikő, Joványi Gyulának és Monostori Katalinnak Gyula, Monostori Mihály-nak és Szabó Erzsébetnek Péter Mihály, Juhász Jánosnak és Berceli Veronikának Csaba, Gera Antalnak és Fiser Juliannának Zsolt Antal, Gombár Istvánnak és Kiss Juditnak Szilvia, Gombos Imrénnek és Szemes Irénnek Imre Zoltán, Bunford István Józsefnek és Fekete Ágnes Juliannának Zsolt János, Zocskár András Jánosnak és Bartol Zsuzsanna Erzsébetnek Zsuzsanna, Krasznal Lászlónak és Berei Edit Erzsébetnek Zoltán László, Agoston Jánosnak és Varga Juliannának Idikó, Pálnok Antalnak és Kordás Evának Annamária, dr. Székely András-nak és dr. Várnai Líviának András Gábor, Kun Sándor Józsefnek és Róza Mária-nak Sándor nevű gyermekük született.

III. kerület
Szeged: Funk Györgynek és Farkas Krisztinának Zsuzsanna, Bars Györgynek és Köröm Zita Mária-nak Gábor Gyula, Hegedűs János Lajosnak és Oláh Mária-nak János, Rostás Vendelnek és Rostás Klárának Ibolya, Simai Zoltán Józsefnek és Dikács Mária-nak Renáta Margit, Csóka Sándornak és Németh Mária Erzsébetnek Sándor Zoltán, Kovács Gábornak és Jankó Mária-nak Krisztina, Széll Lászlónak és Vörös Aranka-nak László, Turli Jánosnak és Márki Emmának Péter Gábor, Varga Ferencnek és Kovács Piroksának Krisztina, Vónoki Jenőnek és Papp Mária-nak Gábor nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS
I. kerület
Szeged: Moyses Béla, Fein Jozefa, Farkas Istvánné Lovasi Piroksa, Bíró Sándorné Vónoki Mária, Bozoki Szilveszter, Dudás Ferencné Takács Magdolna, Mándity Móró, Bakó Józsefné Antal Julianna, Kardos György, Jenel Jenőné Bakos Mária, Csoma Lajosné Doktor Julianna, Mandás Ferencné Bárkányi Etel, Barcsik Alajosné Ács-Kovács Gizella, dr. Jakab István meghalt.

III. kerület
Szeged: Radványi Józsefné Virág Rozália, Ottó Istvánné Nagy Piroksa, Jozsvai Antal, Szilovics Antalné Csikos Etelka, Jójárt Lajosné Hódi Julianna, Tózegi Imréné Magyarai Iona Anna, dr. Merényi László Ferenc, Molnár Tibor Lajos, Szabó Dező, Pintér János, Becsei Mihályné Kovágy Matild, Jancsik Pálné Okró Erzsébet meghalt.

Tovább fejlődött Szegeden a körzetorvosi ellátás

Az általános társadalmi és gazdasági fejlődés következtében az egészségügyi, szociális ellátás iránti szükségletek állandóan növekednek. Az átlagos életkor meghosszabbodása, az idős korúak arányának jelentős növekedése, az idős korban jellemző gyakoribb megbetegedés egyre inkább a krónikus jellegű betegségek ellátását helyezi előtérbe. Ez a tény az egészségügy további speciális megterhelését eredményezi, nem szólvva arról, hogy Csongrád megye — népességében az idős korúak számáránnyát tekintve — az országban a harmadik helyen áll.

Milyen Szeged és Csongrád megye szociális és egészségügyi ellátása? Milyen lényeges javulás következett be a járóbeteg-szakrendelésben? Javult-e az üzemorvosi ellátás? Ezekről a kérdésekről beszélgettünk dr. Bóka Ferencnel, a Csongrád megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság főorvosával. Arról tájékoztatt, hogy e kérdésekkel kapcsolatban nemrégiben felmérték az utóbbi négy évben elért fejlődést, s a meglévő problémák megoldására tették javaslatokat. Hangsúlyozta, hogy a felnőtt körzeti orvosi ellátás az utóbbi négy évben tovább fejlődött. Szegeden például minden esztendőben új általános orvosi körzettel bővült Tarján. Nyolc községben épült fel egészségügyi intézmény. Hódmezővásárhelyen pedig befejezik egy négy munkahelyes rendelő építést. Ebben az időszakban az általános orvosi körzetek száma héttel bővült, de még így sem érjük el az országos színvonalat. Csongrád megyében pedig mindig 2 ezer 700—2 ezer 740 lakos jut egy körzeti orvosra. Csongrád megyében jelenleg is nyolc olyan általános orvosi körzet működik, amelyre 3 ezer fölötti lélekszám jut.

Sajnálatos tény ugyanakkor — hangsúlyozta dr. Bóka Ferenc —, hogy Csongrád megyében, különösen Hódmezővásárhelyen és Makón átlagosan 5-6 körzeti orvosi állás betöltetlen. Ideiglenesen helyettesítéssel oldjuk meg a problémákat. Az alapgyermekorvosi ellátást jelenleg gyermekorvosi körzetek, az iskolaorvosi, illetve az általános orvosi hálózat látja el. A városokon kívül négy községben, Kisteleken, Mindszenten, Mórahalmán, Sándorfalván van egy-egy gyermekorvosi körzet. Szegeden kialakult az ifjúsági rendelőintézet háló-

zat, biztosítottak mondható a gyermekek kórházi ellátása is.

Hangsúlyozta dr. Bóka Ferenc, hogy a bölcsődei ellátás az utóbbi négy évben gyorsabb ütemben fejlődött a tervezettnél. Az elhelyezés iránti növekvő igényeket azonban így sem lehet még kielégíteni. A negyedik öt-éves terv időszakának végén 1625 tanácsi és 254 üzemi állandó bölcsődei férőhely-vel rendelkezünk. Nem mondható el ugyanakkor ez a fejlődés a szociális otthonokról. Az idős emberek közül megközelítően kétezeren igényelnek szociális otthoni ellátást. Jelenleg a rászorulóknak mintegy kétharmadát tudják elhelyezni szociális otthonokban. A régi szociális otthonok rekonstrukcióján túl legalább további 200 új férőhely létesítésére lenne szükség.

A járóbeteg-szakrendelésről szólva: a javulás igen lényeges az utóbbi négy évben. Eredményesen működik Szegeden az új megyei rendelőintézet, amely a szegedi járás területéről hivatott szakellátást nyújtani a rászoruló részére, ugyanakkor több városi körzet beteget is fogadja. Ugyancsak működik már az új szentesi rendelőintézet, és pedig korszerű körülmények között. E két új rendelőintézet lényegesen csökkent a területen a zsúfoltság, javult a gépi ellátottság, a műszerezettség, általában javultak a járóbeteg-szakellátás szubjektív és objektív feltételei. A járóbetegek szakellátásában elsődleges cél a meglévő intézményhálózatok hatékonyságának növelése; az üres orvosi állások betöltése; újabb szakképzett egészségmunkákba állítása; jobb szervezeti formák megvalósítása; a fekvőbeteg- és az alapellátással való szorosabb kapcsolat kialakítása.

Az üzemorvosi hálózatban Csongrád megyében 16 fő-foglalkozású és 53 részállású orvos dolgozik. Ebből Szegeden van 12 főfoglalkozású és 29 részállású. Ez a létszám csak a nagy- és közep-üzemek részére biztosít megfelelő üzemorvosi ellátást, a szétszórott kisüzemek és mezőgazdasági terület jelentős része nem kap megfelelő üzemorvosi felügyeletet.

— Ennek az az oka — mondotta dr. Bóka Ferenc —, hogy az iparban és a mezőgazdaságban a szétszórott sok kisüzem akadályozza az üzemegészségügyi korszerűbb megszervezését. Ezt bizonyítja egy mutató is: a főfoglal-

kozású üzemorvosok száma nem növekszik, a részállású üzemorvosok száma ugyanakkor állandóan emelkedik.

Az utóbbi négy év adataiból megállapítható, hogy az üzemekben emelkedett a szakorvosi rendelések óraszámja. A nagyobb arányban nyüket foglalkoztató üzemekben nőgyógyászati szakrendelések működnek. Erősödött a fogászati szakellátás is, különös tekintettel a szegedi nyugati iparövezetre, ahol összevont fogászati ellátást biztosítanak. A zajos üzemekben rendszeres hallásvizsgálatokat végeznek, például a textilművekben, az újszegedi kendergyárban. A magas számú mozgásszervi betegek és gondozottak részére reumatológiai szakrendelés is működik az algyői olajmezőn, és az újszegedi kendergyár rendelőjében.

L. F.

Újjáéled Babilon

Olasz tudósok és más szakemberek kaptak megbízatást Babilon restaurálására. A tervek szerint nemsokára befejezik munkájukat. Mint ismeretes, a munkálatokra, műemlékvédelemre 30 milliárd lírát irányoztak elő. A közeli napokban tehát ismét megcsodálhatják a turisták Babel tornyát, valamint a világ hét csodája között emlegetett függőkereteket, az emberiség történelmének két, kiemelkedően jelentős emlékeit.

A restaurációs munkálatok során számos nehézséggel kellett megküzdeniük az olasz szakembereknek. A város alatt igen kiterjedt, föld alatti vízréteg húzódik, ezért különleges szivattyúberendezést kellett alkalmazni, hogy a város legrégebb, több mint 5000 éves részéből eltávolítsák a vizet.

Babilon lakossága részben égetett, részben nyers téglával építkezett. Ez utóbbiak esetében speciális eljárást kell alkalmazni, hogy a téglákat megvédjék a szél és az eső romboló hatásától.

Börtönismeretségből újabb börtön

Büntetett előéletüként került ismétlenül a vádlottak padjára — első fokon a szegedi járásbíró előtt — Szabó István 34 éves, Mórahalom, IV. kerület 268., és társa, Majláth Albert 49 éves, büntetett előéletű, Szeged, Petőfi Sándor sugárút 70. szám alatti lakos. Szabó és Majláth börtönben kötött egymással ismeretséget, sőt barátságot újabb bűncselekmények elkövetésére. Szabó lovaskocsit hajtóként helyezkedett el, és tüzelőt szállított Újszegedre egy 80 esztendősszasszonnának, aki előhozakodott neki, hogy nagyobb mennyiségű burgonyát szerezne vásárolni. Másnap Szabó Majláthtal együtt megjelent az idős asszonnánál. Majláthot bemutatta, mint az apját. Együttessen 330 forintot csaltak ki az idős asszonnától, azzal, hogy burgonyát szereznek számára. A pénzt még aznap elitták.

Szabó másnap visszament az áldozathoz, akinek a lakásáról ellopott 500 forintot, később pedig egy italbolt elől egy kerékpárt. Egyéb

bűncselekmények is rábizonyultak. Korábban Vácott volt beteghordozó. Meglopta egy társát, különböző értékeket vitt el tőle, azonkívül kölcsönkért 3 ezer forintot, amit azóta se adott meg. Egy másik ismerősétől pedig 3 ezer forint készpénzt lopott el. Szabó egy alkalommal együtt italozott egy másik börtönbeli társával annak lakásán, s mikor az leitta-sodott, ellopott tőle 1800 forintot. Egy alkalommal taxival Pusztaszerre, illetve Kis-telkre vitette magát, a fuvar végén azonban mind-maig adós maradt 590 forinttal.

A szegedi járásbíró Szabót összébüntetésül lopás, csalás és közveszélyes munkakerülés miatt 4 év 6 hónap fegyházra ítélte, 3 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától és kötelezte kényszerelvonó kezelésre, valamint kártérítésre. Majláth Albert büntetése a csalás miatt 8 hónap szigorított börtön. Mindkét ítéletet jogerőre emelte a szegedi megyei bíróság.

Tóth Béla: SZEGEDI REGÉLŐ

30.

Az osztrák császári hatalom ma mint hadviselő fél nyíltan megtámadta Magyarország törvényes állását és alkotmánya épségét, hogy teljesen zarnokigájába hajtsa a magyar nemzetet. A magyar törvények csak alkotmányos uralkodót ismernek. **A magyar király tehát ma megszűnt létezni, az osztrák császár lépett a helyébe s máttól fogva bitórlás alapján ő gyakorolja a magyar királyi jogokat.** Nézzétek, miként kapott munkába ez a hatalom, amelynek vaslépte alatt 1867 óta ma döngött először a magyar föld. Legiszelelőször az országgyűlést akarta elpusztítani. Törvénytelen módon elrendelvé az országgyűlés föloldozását, egyszerűen meg akarta semmisíteni a parlamentet: egy csapással le akarta vágni az ország fejét, hogy csonka holttestként bukjon a lábai alá.

Az országgyűlés az osztrák császári hatalomnak ezt a támadását — nemzeti katonaság hiányában! — egyedül a törvénykönyvvel verhetné

volna vissza. A képviselőház az alkotmányos formák és követelmények mellőzésével küldött királyi kéziratokat a lime visszautasította. Erdemi elintézésükbe bele sem bocsátkozott. Összehívásra még a magyar király által törvényesen megtörtént. Az osztrák császár támadásának sikerült tehát a magyar királyi törvényes rendeletének foganatosításával hiúsította meg.

Az első támadást az osztrák császári hatalom ily körülmények között csak újabb merénnyel vihetné volna sikerre. Elő volt készítve és végrehajtott ez is. Erre kellett a teljes hatalmi királyi biztos. A hatalom túlkapásának alkotmányos nemzettel szemben csak a nyers erőszak szerehet érvényt. A teljes hatalmú királyi biztos tehát nyílt felhatalmazást kapott a fegyveres erők alkalmazására. A karhatalom alkalmazott is, de megkésztett. Ausztria megint elkésett egy gondolattal s egy tettel. Az ellenség fegyvertelen volt és az armádiának a hagyományhoz képest még ezt az ütöközetet is el kellett veszítenie. Az országgyűlés elvégezte a maga doltját, a törvény és alkotmány szerint, s a parlamentbe nyomult fegyveres erő végzett munkát, üres termet találván, az országgyűlés erőszakos szétverése is lehetetlenné vált. A hatalom az országgyűlés kitűzött ülésének megtartását megakadályozhatja, — erre van elég ereje — de nem

változtathatja azon a tényen, hogy az országgyűlés jogilag és valósággal is nincs feloszlatva, mi több, nem is lehet feloszlatni. Es ezen már a nyers erő sem segíthet, mert erre az igazságra az anyagi erő nincs befolyással.

A király szorongatja a SZEGEDI ÚJSÁG-ot, 1906. február 25-én. *A Szegedi Újság elkobzása.* A szegedi királyi ügyészség indítványára és a királyi vizsgálóbíró rendeleteire a Szegedi Újság mai számát elkobozták.

Délután 3 órakor megjelent a Kársz-utcai Várnay-féle nyomdában egy rendőrtől kísérve Temesváry Géza dr. rendőrkapitány s felmutatta a vizsgálóbíró végzését, amely a rendőrséget a Szegedi Újság mai számának azonnali lefoglalására, s az összes kézrekeríthető példányok elkobzására utasította. A nyomdában egyetlen lappeldány sem volt, a szedést is szétosztották már, így a rendőrkapitány a nyomdából üres kezekkel távozott. Egyenest a Szegedi Újság Aradi-utca 1. sz. alatt levő kiadói hivatalába és szerkesztőségébe sietett.

A szerkesztőségben lapunk felelős szerkesztője fogadta a rendőrkapitányt, aki a vizsgálóbíró következő végzését nyújtotta át:

2401/B. 1906. sz.
A kir. ügyész indítványára a „Szegedi Újság” 1906. évi február 22-én megjelent számának lefoglalása iránt.

(Folytatjuk)